

ВІДГУК

офіційного опонента, завідувача кафедри терапії та сімейної медицини Тернопільського національного медичного університету імені І.Я. Гобачевського МОЗ України, д-ра мед. наук, професора **Бабінець Лілії Степанівни** на дисертаційну роботу **Жигаль Юлії Володимирівни** на тему **«Функціональні ураження кишечника у підлітків і молодих дорослих: особливості патогенезу, діагностики та оптимізація лікування»** на здобуття ступеня доктора філософії за спеціальністю 222 «Медицина» (наукова спеціальність «Внутрішні хвороби»), подану до спеціалізованої вченої ради ДФ 26.613.264, яка створена на підставі рішення вченої ради Національного університету охорони здоров'я України імені П.Л. Шупика від 17.12.2025 (протокол № 10)

АКТУАЛЬНІСТЬ ТЕМИ ДИСЕРТАЦІЙНОГО ДОСЛІДЖЕННЯ

Актуальність теми дисертаційного дослідження **Жигаль Юлії Володимирівни** на тему «Функціональні ураження кишечника у підлітків і молодих дорослих: особливості патогенезу, діагностики та оптимізація лікування» є беззаперечною через високу медико-соціальну та економічну вагомість проблем, які поставила собі за мету вирішити здобувачка. Відомо, що поширеність функціональних розладів системи травлення (ФРСТ) у більшості країн світу велика і складає 15 - 20%, причому 2 /3 осіб, що зазнають такі симптоми, до лікарів не звертаються. Рівень культури і соціальне становище визначають частоту звертання населення з приводу ФРСТ: у розвинених країнах вона висока, і поширеність захворювання досягає 30 %, а в таких країнах, як Таїланд та Іран, становить 3 - 4%. Пік захворюваності припадає на молодий працездатний вік - 30 - 40 років, що й вивчала дисертантка. Співвідношення жінок і чоловіків коливається від 1:1 до 2:1. Серед чоловіків «проблемного» віку, після 50 років, ФРСТ поширені так само часто, як серед жінок. Середній вік пацієнтів становить 24 - 41 рік. Поява ознак захворювання після 60 років ставить під сумнів діагноз ФРСТ. У таких пацієнтів слід виключити онкологічні захворювання, зокрема колоректальний рак при СПК, рак шлунка при ФД, ГЕРХ, дивертикульоз, поліпоз, ішемічний коліт та інші органічні захворювання ШКТ.

Функціональні захворювання шлунково-кишкового тракту (ФЗШКТ) у дітей - це поширені стани без анатомічних чи запальних змін, що охоплюють 25-50% немовлят (коліки, зригування) та значну частину дітей старшого віку (біль, закрепи, диспепсія). Це друга за поширеністю патологія травлення у дітей, що значно знижує якість життя. Різні розлади переважають у різні періоди: у немовлят - коліки/дисхезія, у старших дітей - функціональна диспепсія (ФД) та синдром подразненої кишки (СПК). Перші три роки життя мікробіота кишечника формується, стає різноманітнішою і стабілізується. Після досягнення дорослого віку її склад залишається відносно стабільним до настання старості. У загальній структурі захворювань органів травлення у дітей спостерігається переважання дівчат. Функціональні розлади біліарного тракту становлять 65–70% від усіх проблем травлення в дітей. Частота таких розладів не залежить від соціально-економічного статусу, а пов'язана з порушеннями моторики та вісцеральною гіперчутливістю. Хвороби органів травлення посідають 2-ге місце у структурі поширеності серед дітей та підлітків України, при цьому найвищі показники реєструються у м. Києві, Полтавській, Чернігівській та Рівненській областях. Функціональні розлади не становлять безпосередньої загрози життю, але часто зумовлюють тривалий діагностичний пошук та занепокоєння батьків. Вибір функціональної патології не є простим викликом для дисертанта, оскільки це діагноз виключення. Авторка чітко базувалась на нових критеріях, що дозволяють відрізнити функціональну патологію ШКТ від інших розладів: анамнез (початок клінічних проявів протягом не менше 6 місяців до встановлення діагнозу), поточна активність (наявність симптомів протягом останніх 3 міс.), частота (зазначені в умовах симптоми присутні не рідше 1 разу на тиждень на відміну від 3 днів на місяць, як пропонувалося в Римських критеріях III), відсутність очевидних анатомічних і фізіологічних відхилень при проведенні рутинного клінічного обстеження за показаннями (відсутності симптомів тривоги).

За даними різних досліджень, у понад половини гастроентерологічних пацієнтів виявляють ФЗШКТ, найчастіше реєструють СПК, абдомінальну мігрень, функціональний закреп та інші форми функціональної патології. Незважаючи на те, що ці захворювання не скорочують тривалість життя, вони істотно погіршують її якість, порушують соціальну адаптацію та навчання дітей і підлітків.

Складність діагностики у ранньому віці, поліетіологічність ФЗШКТ і недостатня ефективність традиційних методів лікування підкреслюють актуальність подальшого вивчення патогенезу та оптимізації терапії цих хвороб. Особливу увагу останніми роками привертає роль кишкової мікробіоти та генетичної схильності, зокрема поліморфізму генів TLR, у розвитку функціональної патології кишечника. Виявлено, що зміни мікробіоти впливають на кишкову моторику, секрецію, сприйняття болю та імунну відповідь.

Однак дослідження у дитячій та підлітковій популяції залишаються обмеженими, а більшість висновків базуються на даних дорослих. Це створює нагальну потребу у системному вивченні клінічних особливостей, патогенетичних механізмів і розробці персоніфікованих схем діагностики та лікування ФЗШКТ у підлітків і молодих дорослих, що визначає практичну значимість та новизну даного дослідження.

ОЦІНКА НАУКОВОГО РІВНЯ ДИСЕРТАЦІЇ І НАУКОВИХ ПУБЛІКАЦІЙ ЗДОБУВАЧКИ

Дисертаційна робота аспірантки Жигаль Ю.В. є фрагментом науково-дослідної роботи кафедр терапії і геріатрії Національного університету охорони здоров'я України імені П.Л. Шупика в межах планових НДР: «Клініко-патогенетичні особливості мікробіому шлунково-кишкового тракту та синдрому надмірної епітеліальної проникності, їх вплив на перебіг захворювань внутрішніх органів та можливості корекції» (реєстраційний № 0122U200997), а також «Клініко-патогенетичні аспекти діагностики та

лікування хворих із поєднаною патологією внутрішніх органів (захворювання серцево-судинної системи, органів травлення, ендокринної системи)» (реєстраційний код 0119U101507). Дисертантка брала безпосередню участь у виконанні відповідного фрагмента зазначених науково-дослідних робіт.

Робота Жигаль Ю.В. виконана на сучасному рівні та є науково обґрунтованою. Авторка виконала глибокий патентно-інформаційний пошук та детально проаналізувала найновішу наукову літературу з проблеми, що вивчається. Для виконання дисертаційного дослідження використано достатній обсяг клінічного матеріалу, що базується на інформації клініко-лабораторних та інструментальних даних 62 підлітків віком від 14 до 19 років і 73 молодих дорослих віком від 19 до 25 років із функціональними захворюваннями кишечника. Контрольну групу становили 20 підлітків і 20 молодих дорослих без виявленої патології. Пацієнти перебували під амбулаторним наглядом у ДТМО м. Краматорська та гастроентерологічному центрі «БІК-Київ» після підписання добровільної згоди на участь у дослідженні. Пацієнтам було проведено запрограмований комплекс досліджень. Встановлення діагнозів відбувалося на основі засад доказової медицини. Обробку отриманих даних здійснювали за допомогою Excel, Statistica-7 та SPSS. Перевірку нормальності розподілу проводили за методом Шапіро-Уїлка. Для порівняння показників між групами застосовували t-критерій Стюдента, U-критерій Манна-Уїтні, χ^2 -критерій Пірсона та точний критерій Фішера. Вираховували коефіцієнт кореляції r , інтерпретований за шкалою Чеддока. Генотипне розподілення перевіряли на відповідність рівновазі Харді-Вайнберга.

Висновки та практичні рекомендації достойно представлені в опублікованих за участю дисертантки. За матеріалами дисертації опубліковано 8 наукових праць, з них - 3 статті у фахових наукових виданнях, рекомендованих МОН України, 4 статті в наукових виданнях, що входять до міжнародної наукометричної бази Scopus, одні тези - у збірнику матеріалів конференції.

НОВИЗНА ПРЕДСТАВЛЕНИХ ТЕОРЕТИЧНИХ ТА/АБО ЕКСПЕРИМЕНТАЛЬНИХ РЕЗУЛЬТАТІВ, ПРОВЕДЕНИХ ЗДОБУВАЧЕМ ДОСЛІДЖЕНЬ, ПОВНОТА ВИКЛАДУ В ОПУБЛІКОВАНИХ ПРАЦЯХ

Отримані результати дисертаційної роботи несуть у собі цілу низку вагомих доповнень наукових даних і новаторських висновків, які свідчать про теоретичну та практичну цінність даних рукопису.

Наукова новизна дослідження полягає у тому, що вперше вивчено комплексну взаємодію генетичної схильності, пов'язаної з поліморфізмами генів толл-подібних рецепторів (TLR2, TLR3, TLR4), та змін кишкового мікробіому у підлітків і молодих дорослих з функціональними захворюваннями кишечника (СПК та функціональний закреп) в українській популяції. Вперше вивчено різну роль поліморфізмів TLR у патогенезі СПК та ФЗК оцінено вплив поліморфізмів TLR на стан кишкового мікробіому у хворих на СПК, встановлено специфіку клінічного та патогенетичного профіля ФЗШКТ у підлітків та молодих дорослих, а на підставі інтеграції даних генетики, мікробіології та клініки запропоновано науково обґрунтовані підходи до індивідуалізованої терапії СПК та ФЗК у молодих пацієнтів з урахуванням TLR-поліморфізмів та стану кишкового мікробіому, включно з комбінованим застосуванням спазмолітиків, пробіотиків, рифаксиміну та дієтологічної модифікації.

НАУКОВА ОБҐРУНТОВАНІСТЬ ОТРИМАНИХ РЕЗУЛЬТАТІВ, НАУКОВИХ ПОЛОЖЕНЬ, ВИСНОВКІВ І РЕКОМЕНДАЦІЙ, СФОРМУЛЬОВАНИХ У ДИСЕРТАЦІЇ

Отримані результати, положення та висновки ґрунтуються на чіткому формулюванні мети і завдань дослідження, ретельному відборі та обстеженні учасників дослідження, використанні сучасних лабораторних та інструментальних методів дослідження (клінічні, біохімічні, колориметричні, імуноферментні, інструментальні), застосуванні відповідних статистичних

методів обробки інформації, що дало змогу проаналізувати отримані дані та зробити науково обгрунтовані висновки та практичні рекомендації.

Отже, дисертаційна робота виконана на високому методичному та технічному рівні, в ході аналізу якої не виникало сумнівів щодо валідності та обгрунтованості основних наукових положень.

ВИКОНАННЯ ПОСТАВЛЕНОГО НАУКОВОГО ЗАВДАННЯ, ОВОЛОДІННЯ ЗДОБУВАЧЕМ МЕТОДОЛОГІЄЮ НАУКОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

У ході виконання дисертаційної роботи Жигаль Ю.В. було вирішено всі поставлені завдання наукової праці та належним чином обрано методологію дослідження, що дало змогу отримати відповідні результати дослідження та сформулювати висновки та практичні рекомендації. У процесі виконання дисертаційного дослідження авторка оволоділа необхідними методиками лабораторно-інструментальних досліджень, при роботі з якими чітко дотримувалася існуючих стандартів.

Проаналізувавши дисертаційну роботу Жигаль Ю.В., встановили відповідність результатів дослідження завданням та меті роботи, у ході виконання якої дисертантка виявила глибоке розуміння основних принципів наукової роботи і здатність до аналізу отриманих результатів, що є невід'ємними характеристиками самостійного науковця, який претендує на присудження ступеня доктора філософії.

ТЕОРЕТИЧНЕ І ПРАКТИЧНЕ ЗНАЧЕННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ ДОСЛІДЖЕННЯ

Значимість проведеного здобувачкою дослідження полягає у визначенні специфічних клініко-патогенетичних характеристик функціональних захворювань кишечника (СПК та ФЗ) у підлітків та молодих дорослих української популяції. Результати роботи дозволяють враховувати вікові та гендерні особливості перебігу захворювання, а також фактори ризику, такі як стрес, генетична схильність, харчові звички та фізична активність, при

постановці діагнозу і виборі терапевтичної стратегії. Використання даних про частоту та інтенсивність синдрому надлишкового бактеріального росту, стан кишкового мікробіому та наявність поліморфізмів генів TLR дає можливість підвищити точність діагностики і прогнозування перебігу СПК та ФЗ у молодих пацієнтів. Практична цінність роботи також полягає у розробці обґрунтованих підходів до індивідуалізованого лікування функціональних уражень кишечника. Запропоновані методи комплексної терапії, що включають корекцію способу життя, дієтологічні рекомендації, застосування спазмолітиків, пробіотиків та рифаксиміну з урахуванням стану мікробіому та генетичних особливостей пацієнта, дозволяють ефективно зменшувати симптоми захворювання, покращувати загальне самопочуття та попереджати рецидиви. Отримані дані можуть бути використані в клінічній практиці дитячих та дорослих гастроентерологів, а також у розробці протоколів лікування функціональних захворювань кишечника в Україні.

Результати проведеного дослідження впроваджені у практику, що використовуються в рамках лікувально-діагностичного процесу в навчальній роботі кафедри сімейної медицини та амбулаторно-поліклінічної допомоги НУОЗ України імені П.Л. Шупика. Отримані в ході дослідження дані можуть бути використані в практичній діяльності лікарів-терапевтів, лікарів загальної практики-сімейних лікарів і лікарів-гастроентерологів, а також у викладанні у вищих навчальних закладах медичної освіти на до- і післядипломному рівнях.

ОЦІНКА ЗМІСТУ ДИСЕРТАЦІЇ ТА ЇЇ ЗАВЕРШЕНОСТІ В ЦІЛОМУ

Дисертація написана українською мовою за класичною структурою та побудована відповідно до сучасних вимог, затверджених Наказом №40 Міністерства освіти і науки України від 12.01.2017 р. Дисертаційна робота викладена на 199 сторінках друкованого тексту, оформлена відповідно до існуючих вимог, складається із вступу, огляду літератури, розділу «Матеріали та методи дослідження», 4 розділів власних досліджень, розділу «Аналіз та

узагальнення результатів дослідження», висновків, практичних рекомендацій, списку використаних джерел, який включає 193 наукових праць (зокрема 26 – кирилицею, 167 – латиницею). Дисертація ілюстрована 26 рисунками та 23 таблицею, що дозволяє вільно орієнтуватися у її тексті.

Анотація дисертаційного дослідження, викладена українською та англійською мовами, у стислій формі відображає основні наукові положення та результати дисертації, що вдало демонструє цінність і сутність наукового дослідження, елементи наукової новизни і практичної значущості.

У **вступі** чітко та лаконічно висвітлені актуальність обраної теми, об'єкт і предмет дослідження, а також зазначено про особистий внесок науковця та інформацію про гідну апробацію матеріалів дисертації на вітчизняних та міжнародних науково-практичних заходах, висвітлено наукову новизну і практичне значення отриманих результатів, особистий внесок здобувачки, результати апробації та публікації за темою дисертації, а також обсяг і структуру дисертації.

Розділ 1 «ФУНКЦІОНАЛЬНА ПАТОЛОГІЯ ШЛУНКОВО-КИШКОВОГО ТРАКТУ У ДІТЕЙ І ПІДЛІТКІВ (ОГЛЯД ЛІТЕРАТУРИ)» розкриває сучасні дані літератури щодо епідеміології, клінічної симптоматики, методів діагностики і лікування функціональних захворювань кишки. Контент розділу детально обґрунтовує необхідність виконання дослідження і відповідає дизайну дисертаційної роботи. Для його написання авторка використала сучасні наукові публікації, більшість із яких англomовні (лише 26 з 193 – україномовні) і в основному опубліковані впродовж останніх 5 років. Розділ містить свіжі наукові дані щодо епідеміологічних показників ФРСТ; сучасний погляд на патогенетичні механізми виникнення функціональних порушень; цікаві дані щодо генетичних параметрів, які вивчалися; огляд лікувальних методик, які активно розробляються останніми роками. Контент розділу свідчить про високий інтелектуальний рівень дисертантки і вміння оперувати науковими даними.

У розділі II **«МАТЕРІАЛИ ТА МЕТОДИ ДОСЛІДЖЕННЯ»** подана загальна клінічна характеристика обстежених хворих. Вказані матеріали і методи дослідження (клінічні, лабораторні та інструментальні), за допомогою яких досягнута мета і виконані поставлені завдання дослідження. Представлені методи лікування та оцінка їх ефективності. Особливо детально дисертантка висвітлює генетичні дослідження (поліморфізм генів TLR) - генотипування поліморфізмів генів TLR2 (Arg753Gln), TLR3 (Phe412Leu), TLR4 (Asp299Gly, Thr399Ile). ДНК виділяли з венозної крові за допомогою набору «АмпліПрайм ДНК-сорб-В», далі проводили ПЛР із використанням наборів «SNP-експрес». Якість та кількість ДНК перевіряли за допомогою NanoDrop ND-8000. Мікробіологічні дослідження (дослідження СНБР дихальним тестом і основні ентеротипи кишечника методом ПЛР). Стан кишкової мікробіоти оцінювали за допомогою водневого дихального тесту з лактулозним навантаженням (прилад Gastrolyzer). Також проводили бактеріологічне дослідження калу за методом Епштейна-Літвака та Вільшанської. Для аналізу бактеріальних ентеротипів та рівня *Faecalibacterium prausnitzii* й *Akkermansia muciniphila* використовували кількісну ПЛР (qPCR) з праймерами до гена 16S рРНК. Вивчали співвідношення основних філотипів — Firmicutes, Actinobacteria, Bacteroidetes - та коефіцієнт F/B.

У розділі III **«ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА ОБСТЕЖЕНИХ ХВОРИХ»** авторка представила критерії включення та виключення пацієнтів до дослідження. Детально подано характеристику симптоматики, особливості перебігу з якісною статистичною обробкою отриманої інформації. Описано також результати проведення додаткових обстежень пацієнтів

Розділ IV **«ОДНОНУКЛЕОТИДНИЙ ПОЛІМОРФІЗМ ГЕНІВ TOLL-ПОДІБНИХ РЕЦЕПТОРІВ 2, 3 І 4 ТИПІВ У ПІДЛІТКІВ І МОЛОДИХ ДОРΟΣЛИХ ІЗ СИНДРОМОМ ПОДРАЗНЕНОГО КИШЕЧНИКА ТА ФУНКЦІОНАЛЬНИМ ЗАКРЕПОМ»** присвячений дослідженню однонуклеотидного поліморфізму генів TOLL-подібних рецепторів 2, 3 і 4 типів у підлітків і молодих дорослих із СПК та

функціональним закрепом (ФЗ), в якому висвітлюються результати і статистичний аналіз отриманих даних та зроблені висновки щодо впливу поліморфізму генів на виникнення СПК та ФЗ. У пацієнтів з СПК в обох вікових групах знайдено достовірне підвищення частоти виявлення мутантних алелей SNP rs3775291 гену TLR3 та SNP rs4986790 гену TLR4, а у підлітків ще і SNP rs5743708 гена TLR2, що збільшує відносні ризики виникнення СПК та має позитивні зв'язки з його розвитком.

У розділі У **«ОСОБЛИВОСТІ КИШКОВОГО МІКРОБІОМУ У ПІДЛІТКІВ І МОЛОДИХ ДОРΟΣЛИХ З СИНДРОМОМ ПОДРАЗНЕНОГО КИШЕЧНИКАТА ФУНКЦІОНАЛЬНОГО ЗАКРЕПУ»** представлені результати вивчення особливостей кишкового мікробіому у підлітків і молодих дорослих з СПК та ФЗ. Проведена оцінка частоти синдром надмірного бактеріального росту, визначені бактеріальні ентеротипи та родовий склад мікробіоти в залежності від віку та встановленого діагнозу.

Частота та інтенсивність синдрому надлишкового бактеріального росту (СНБР) у таких пацієнтів була вищою, ніж у хворих СПК TLR (-). У TLR (+) пацієнтів з СПК рівень *Bacteroidetes* та кількість *Faecalibacterium prausnitzii* були достовірно нижче ніж у хворих без поліморфізму генів TLR, у цих пацієнтів відмічено зниження кількості *Lactobacillus* при збільшенні частоти та кількості лактозонегативних та гемолізуючих штамів *E.coli* та умовно-патогенних бактерій *Staphylococcus*, *Clostridium*, *Proteus*. При ФЗ, як у підлітків, так і у молодих дорослих, розповсюдженість чотирьох поліморфізмів генів TLR2, TLR3, TLR4 не відрізнялась від контрольної групи.

У розділі УІ **«КЛІНІКО-МІКРОБІОЛОГІЧНА ЕФЕКТИВНІСТЬ ЛІКУВАННЯ У ПІДЛІТКІВ І МОЛОДИХ ДОРΟΣЛИХ З СИНДРОМОМ ПОДРАЗНЕНОГО КИШЕЧНИКА ТА ФУНКЦІОНАЛЬНИМ ЗАКРЕПОМ»** детально проаналізовано сучасні підходи до лікування СПК і ФЗ, з урахуванням вікових особливостей підлітків і молодих дорослих. Представлено комплексну тактику терапії, що включає модифікацію способу життя, дієтологічні рекомендації та диференційований підбір

медикаментозних засобів залежно від клінічного варіанту захворювання. Автор показує, що персоніфікований вибір терапії, з урахуванням наявності СНБР, енетротипів та генетичних поліморфізмів TLR, суттєво впливає на клінічну відповідь пацієнтів. Комплексне лікування хворих СПК, як підлітків так і молодих дорослих, із застосуванням рифаксиміну та мультиштамового пробіотика було ефективним і призводило до покращення загального стану, зменшення абдомінального болю, тенденції до нормалізації випорожнення та зменшенню симптомів, що пов'язані з дефекацією. Така терапія сприяла зменшенню частоти та інтенсивності СНБР, покращенню кількісного і якісного бактеріального складу кишкової мікробіоти: збільшенню *Bacteroidetes* при зменшенні *Firmicutes*, *Actinobacteria*, що було більш вираженим у хворих, які приймали рифаксимін. Рівень *Akkermansia muciniphila* достовірно підвищувався після терапії, як рифаксиміном, так і мультиштамового пробіотика, а збільшення *Faecalibacterium prausnitzii* виявлено лише на тлі застосування рифаксиміну. Комплексна терапія із застосуванням рифаксиміну та мультиштамового пробіотика призводила до збільшення і нормалізації кількості облигатних бактерій у підлітків і молодих дорослих з СПК, а використання рифаксиміну сприяло більш інтенсивному зниженню частоти виявлення і кількості умовно-патогенної флори, ніж комплекс лікування з використанням мультиштамового пробіотика у цих хворих. У хворих СПК при наявності однонуклеотидних поліморфізмів генів TLR2, TLR3, TLR4 виявлена тенденція до більшої резистентності до лікування, яка пов'язана із змінами кишкового мікробіому.

У розділі обґрунтовано та продемонстровано клінічну доцільність різних схем лікування, їхню ефективність і вплив на відновлення мікробіому та симптоматику, що має безпосереднє значення для практичної діяльності.

У розділі «**АНАЛІЗ І ОБГОВОРЕННЯ ОТРИМАНИХ РЕЗУЛЬТАТІВ ДОСЛІДЖЕННЯ**» дисертантка, використовуючи широкий спектр сучасної літератури, детально проаналізувала та порівняла власні результати із результатами інших наукових досліджень, дала обґрунтовану характеристику

застосованого підходу до виконання дослідження та узагальнила всі ключові моменти виконаної дисертаційної роботи. На підставі аналізу та узагальнення отриманих результатів дослідження сформульовано висновки та практичні рекомендації, які відповідають меті та завданням наукової роботи.

ВИСНОВКИ ДИСЕРТАЦІЇ (їх 6) органічно впливають із матеріалів дослідження, чіткі та логічні за характером побудови й абсолютно адекватно віддзеркалюють його результати, є такими, що мають об'єктивне підґрунтя і носять елементи новизни, а також мають практичну значущість для галузі знань 22 «Охорона здоров'я» за спеціальністю 222 «Медицина».

ПРАКТИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ (їх 5) сформульовані чітко й лаконічно, є науково обґрунтованими і мають важливе практичне значення для використання клініцистами.

Більшість використаних у дисертаційній роботі літературних джерел, що складається з 193 найменувань, із них 167 – латиницею та 26 – кирилицею, є сучасними, що підкреслює актуальність проблеми, що вивчалася.

РЕКОМЕНДАЦІЇ ЩОДО ПОДАЛЬШОГО ВИКОРИСТАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ ДИСЕРТАЦІЇ В ПРАКТИЦІ

Основні положення та результати роботи були представлені та обговорені на наукових форумах, пленумах і науково-практичних конференціях: 83-тньому всеукраїнському науково медичному Конгресу студентів та молодих вчених «Медицина ххі сторіччя» (з міжнародною участю) (21–23 квітень 2021, м. Харків).

ЗАУВАЖЕННЯ ЩОДО ОФОРМЛЕННЯ ЗМІСТУ ДИСЕРТАЦІЇ, ЗАПИТАННЯ ДО ЗДОБУВАЧА

Наукова робота виконана якісно та є цікавою з наукової і практичної точки зору. Матеріал викладений логічно та послідовно. У тексті зустрічаються окремі речення, які є надто об'ємні, що в деяких ситуаціях дещо утруднює сприйняття матеріалу. Зауважень принципового характеру щодо представленої дисертації немає. Однак під час аналізу змісту роботи та вивчення матеріалів дисертації

виникло неспричинне зауваження: у списку використаних джерел у кількості 193 найменувань суттєво переважають закордонні джерела (167 латиницею і лише 26 - кирилицею), хоча вітчизняних наукових публікацій за проблематикою дисертації також є значна кількість. Однак необхідно підкреслити, що наведені зауваження не впливають на загальну позитивну оцінку дисертації, не знижують значної наукової цінності роботи. Основні наукові положення та висновки авторки не підлягають сумніву.

У контексті наукової дискусії до авторки є наступні запитання:

1. Чи могли стани, асоційовані з тривожністю/депресією, вплинути на перебіг СПК у підлітків? Як Ви їх контролювали?
2. Чи спостерігали Ви відмінності в ефективності лікування між підлітками та молодими дорослими?

ВІДСУТНІСТЬ (НАЯВНІСТЬ) ПОРУШЕНЬ АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ

За результатами проведення первинної експертизи на наявність ознак плагіату та порушень норм і принципів академічної доброчесності, у дисертації Жигаль Юлії Володимирівни на тему «Функціональні ураження кишечника у підлітків і молодих дорослих: особливості патогенезу, діагностики та оптимізація лікування» із використанням програмного забезпечення «StrikelPlagiarism», комісією Національного університету охорони здоров'я України імені П.Л. Шупика було засвідчено високу унікальність текстових даних – 96,71 %, що доводить відсутність фактів академічного плагіату дисертаційній роботі щодо інших публікацій та інтернет-ресурсів.

ВИСНОВОК ПРО ВІДПОВІДНІСТЬ ДИСЕРТАЦІЇ ВСТАНОВЛЕНИМ ВИМОГАМ

Дисертаційна робота Жигаль Юлії Володимирівни на тему «Функціональні ураження кишечника у підлітків і молодих дорослих: особливості патогенезу, діагностики та оптимізація лікування», представлена для здобуття ступеня доктора філософії за спеціальністю 222 «Медицина», є завершеним і комплексним дослідженням, у якому здійснено вдосконалення підходів до діагностики та лікування функціональних захворювань кишечника з урахуванням генетичної схильності й особливостей кишкової мікробіоти. За своєю актуальністю, науковою новизною, висновками, їхньою достовірністю і практичним значенням одержаних результатів, впровадженням їх у практику, повнотою викладення матеріалів дисертації в опублікованих наукових працях дисертаційне дослідження повністю відповідає вимогам пп. 6, 7, 8 «Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії», затвердженого Постановою Кабінету Міністрів України від 12.01.2022 № 44 та наказом МОН України від 12.01.2017 № 40 «Про затвердження Вимог до оформлення дисертації», а її автор Жигаль Юлія Володимирівна має необхідний рівень наукової кваліфікації і заслуговує на присудження наукового ступеня доктора філософії з галузі знань 22 «Охорона здоров'я» за спеціальністю 222 «Медицина» (наукова спеціальність «14.01.02 – Внутрішні хвороби»)

Офіційний опонент:

завідувач кафедри терапії та сімейної медицини
Тернопільського національного медичного
університету імені І.Я. Горбачевського
МОЗ України доктор медичних наук,
професор

Лілія БАБІНЕЦЬ

